

Marijan F. Kranjc, generalmajor v pokoju

Trije slovenski piloti so aprila 1941 branili »beograjsko nebo«

(6. april 1941 – pozabljena obletnica napada nacistične Nemčije na Jugoslavijo)

Po Hitlerjevem ukazu in zaupnem vojaškem načrtu »Zadnja sodba« je nemška »Luftwaffen« pod poveljstvom generalpolkovnika Aleksandra Leera 6. aprila 1941 izvedla zločinski letalski (bombni) napad na Beograd.

Nad Beograd sta poleteli dve letalski skupini, skupaj 234 bombnikov v spremljavi 120 lovskih letal. Napad so nadaljevali tudi naslednji dan, ponovili pa so ga še 11. in 12. aprila 1941. Porušili so dobršen del mesta in povzročili okrog 20.000 smrtnih žrtev in veliko ranjencev.

Kot šestletni otrok se spomnim, kako je 11. aprila 1941 letalska bomba padla nedaleč od ladje, ki je nas, begunce iz Makedonije, proti Sloveniji prevažala po reki Savi ...

»Beograjsko nebo« je takrat branil 6. letalski lovski polk VKJ, ki mu je poveljeval Miloš Žunjić, kapetan I. razreda. Zanimivo je, da je bil polk opremljen z najnovejšimi nemškimi letali tipa Messerschmid (ME109F)! Piloti so bili vrhunsko izurjeni. Svoj pogum pa so izpričali prav v teh štirih dneh, ko so sestrelili 42 (48) nemških letal, zlasti bombnikov, 19 pa tudi poškodovali. Padli so vsi piloti s svojim poveljnikom vred.

Med njimi so bili tudi trije slovenski piloti, in sicer:

Miha F. Klavora

- **Miha F. Klavora**, letalski kapetan I. razreda, rojen 1905 v Mariboru, padel je 7. aprila 1941 v gorečem letalu blizu samostana Krušedol v Sremu, pred tem je sestrelil dve nemški letali ME-109F;

Karl B. Štrbenk

- **Karl B. Štrbenk**, narednik letalstva, pilot – lovec, rojen 1907 v Zagorju ob Savi, v prvem poletu je bilo njegovo letalo težko poškodovano, pa je komaj pristal, nato pa je vzel letalo poveljnika letalske brigade, sestrelil nemški lovec in bil kmalu nato sestreljen;

Vladimir Z. Gorup

- **Vladimir Z. Gorup**, narednik letalstva, pilot – lovec, rojen 1908 v Mariboru, padel je 7. aprila v svojem ME-109F, sestrelil je dva nemška lovca.

Beograjska občila se vsako leto spomnijo pogumnih letalskih pilotov – branilcev svojega »neba«, vojaški piloti pa se jim poklonijo pred spomenikom na obali Donave blizu hotela »Jugoslavija«, pa tudi ob plošči na »Ulici desetih pilotov«.

Tudi slovenskih, omenjenih v knjigi: Marijan F. Kranjc, *Slovenska vojaška inteligenca*, Grosuplje, 2005, str. 116 (V protizračni obrambi Beograda je sodeloval 6. lovski polk s piloti: kapetan I. razreda Miha Klavora, poročnika Franc Berginc in Bojan Presečnik, podporočnika Avgust Kovač in Otmar Lajh, naredniki Karel Štrbenk, Vladimir Gorjup in Vili Štalcar ter podnarednik Viktor Ulčar).

